

പ്രതിരോധത്തിന്റെ സാമൂഹികമാനങ്ങൾ

നാടകം സംഘർഷത്തിന്റെ കലയാണ്. ആദർശങ്ങൾ തമ്മിലോ, മനുഷ്യനും വിധിയും തമ്മിലോ സാമൂഹികവ്യവസ്ഥിതികൾ തമ്മിലോ ഉള്ള സംഘർഷമാണ് നാടകത്തിന് ജീവൻ നൽകിയിരുന്നത്. കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളെ, സംസ്കാരത്തിന്റെ തനിമയെ അവ ഓജസ്സുറ്റതാക്കിയിരുന്നു. മാത്രമല്ല, യഥാർത്ഥമായ ജീവിതസന്ദർഭങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതോടൊപ്പം, സാമൂഹിക നീതിക്കുവേണ്ടി, മാനവിക തത്ത്വവേണ്ടി ഓരോ കാലഘട്ടത്തിലെയും നാടകങ്ങൾ നിലകൊണ്ടിരുന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള സാമൂഹികധർമ്മങ്ങൾനിറവേറ്റിയിരുന്ന നാടകവിഭാഗത്തിപ്പെട്ടവയാണ് രാഷ്ട്രീയനാടകങ്ങൾ. സംസ്കൃത, സംഗീതനാടകങ്ങളിൽ നിന്നുവ്യത്യസ്തമായ ഗൗരവതരമായ വിഷയങ്ങളെ പ്രമേയമായി സ്വീകരിച്ച് മനുഷ്യനുവേണ്ടി അവന്റെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി നിലകൊണ്ട നാടകങ്ങൾ കൂടിയാണവ. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മലയാളനാടകചരിത്രത്തിലെ അമൂല്യസമ്പത്തായി കെ. ദാമോദരന്റെ ‘പാട്ടബാക്കി’ എന്ന നാടകം നാം വിലയിരുത്തുന്നത്.

പാട്ടബാക്കി — പ്രമേയാവതരണം

കേരളത്തിൽ ഒരുകാലത്ത് നിലനിന്നിരുന്ന ദുഷിച്ച സാമൂഹിക അനീതിക്കെതിരെ ജനികടിയാൻ ബന്ധത്തിനെതിരെ ശക്തമായി പ്രതികരിച്ച നാടകമാണ് ‘പാട്ടബാക്കി’. കാലാവസ്ഥ ചതിച്ചിട്ടും പാട്ടംകൊടുക്കേണ്ടിവരുന്ന കിട്ടുണ്ണിയുടെ നിസ്സഹായവസ്ഥയിലൂടെയാണ് നാടകം മുന്നേറുന്നത്. ഒരു നേരത്തെ കഞ്ഞിക്കുപോലും

വകയില്ലാത്ത കിട്ടുണ്ണിയുടെ കുടുംബത്തെ നന്യതിരി ജന്മിയുടെ കാര്യ സ്ഥനായ രാമൻനായർ പാട്ടബാക്കിക്കുവേണ്ടി നിരന്തരം പ്രയാസപ്പെടുത്തുന്നു. മില്ലിൽ പണിയെടുക്കുന്ന തൊഴിലാളിയായ കിട്ടുണ്ണിക്ക് ശനിയാഴ്ച ശമ്പളം കിട്ടുന്ന ദിവസമാണെങ്കിലും വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ അവന്റെ കയ്യിൽ കാശുണ്ടായിരുന്നില്ല. വീട്ടിലാണെങ്കിൽ മുഴുപട്ടിണിയാണ്. അനുജനായ ബാലൻ വിശന്ന് തളർന്നുതൂങ്ങി. പെങ്ങളായ കുഞ്ഞിമാളു ഇരക്കാത്ത പീടികകളും ഇല്ലങ്ങളും ഇല്ല. എല്ലായിടത്തും കടം മാത്രം ബാക്കിയായിരിക്കുന്നു. കുത്തുവാക്കുകളും ആട്ടം കേട്ട് അവളും നിരാശയായിരിക്കുന്നു. ആ സമയത്താണ് കിട്ടുണ്ണി തന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നത് പെറുക്കികൂട്ടി കുഞ്ഞിമാളുവിന് ബ്ലൗസ് വാങ്ങിയത്. കുഞ്ഞിക്ക് അരിയില്ലാത്തപ്പോൾ പെങ്ങളുടെ ബ്ലൗസ് വാങ്ങിയത് അമ്മയ്ക്ക് തീരെ ഇഷ്ടമായില്ല. പക്ഷേ കിട്ടുണ്ണിക്ക് പ്രധാനം പെങ്ങളുടെ മാനം മറയ്ക്കലായിരുന്നു.

ഒരുദിവസം രാമൻനായർ പാട്ടബാക്കി വാങ്ങുന്നതിനായി കിട്ടുണ്ണിയുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കുവന്നു. അവൻ തന്റെ നിസഹായവസ്ഥ വെളിപ്പെടുത്തിയെങ്കിലും കാര്യസ്ഥൻ അതിലൊന്നും തൃപ്തനായില്ല. അവർ തമ്മിൽ വാക്കേറ്റമായി. രാമൻനായർ ഭീഷണിപ്പെടുത്തികൊണ്ട് ഇറങ്ങിപ്പോയി. കുടുംബക്കാരുടെ വിശപ്പുകറ്റാനായി കിട്ടുണ്ണി എല്ലായിടങ്ങളിലും പോയി ഇരുന്നോക്കി. എന്നിട്ടും അരികിട്ടിയില്ല. ഒടുവിൽ അയാൾ മോഷ്ടിച്ചു. മോഷണം അയാളെ പോലീസ് ലോക്കപ്പിലും ജയിലിലും എത്തിച്ചു. ആ സമയത്ത് കുഞ്ഞിമാളുവിന്റെ മേൽ കണ്ണുണ്ടായിരുന്ന രാമൻനായർ അവളെ കയറിപ്പിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ കുഞ്ഞിമാളു വഴങ്ങിയില്ല. ചൂലെടുത്തു മുഖത്തടിച്ചു. അപമാനിതനായ രാമൻനായർ ആ കുടുംബത്തെ പാട്ടബാക്കിയുടെ പേരിൽ ഇറക്കിവിടുമെന്ന് ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും അതുപോലെ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

അത്താണിയില്ലാത്ത ആ കുടുംബം തെരുവിലേയ്ക്കിറക്കപ്പെട്ടു. വഴിയിൽ കിടന്ന് അയാളുടെ അമ്മ മരിച്ചു. തന്നെയും അനുജനെയും പുലർത്താൻ മറ്റൊരുവഴിയും കാണാഞ്ഞതിനാൽ കുഞ്ഞിമാളു വേശ്യാവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു. ശിക്ഷാകാലാവധി കഴിഞ്ഞ് ജയിലിൽ നിന്ന് തിരിച്ചുവന്ന കിട്ടുണ്ണി, സ്വന്തം ശരീരം വാടകയ്ക്ക് കൊടുത്ത് ഉപജീവനം നടത്തുന്ന പെങ്ങളെയാണ് കണ്ടത്. രോഷാകുലനായ കിട്ടുണ്ണിയോട്, ജേഷ്ഠൻ മോഷണം നടത്താൻ പ്രേരിതനായ അതേ സാഹചര്യം തന്നെയാണ് തന്നെ വേശ്യാവൃത്തിക്കും പ്രേരിപ്പിച്ചതെന്ന് അവൾ മറുപടി പറയുന്നു. അവളുടെ വാക്കുകളിൽ നിന്ന്

സാമൂഹികവ്യവസ്ഥമാറിയാലേ സദാചാരത്തിനു വിലയുള്ളൂ എന്ന നിഗമനത്തിൽ കിട്ടുണ്ണി എത്തിച്ചേരുന്നു. അതിനുവേണ്ടിയുള്ള ശ്രമത്തിൽ അയാൾ കണ്ണിമാളുവിനെക്കുറിച്ചിട്ടു. മാനവികതയിലേക്കുള്ള കാൽവെയ്പ്പാണ് കിട്ടുണ്ണിയിലൂടെ 'കെ. ദാമോദരൻ' സാധിച്ചെടുക്കുന്നത്. സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ അധികാര ചിഹ്നങ്ങൾക്കുമേൽ പ്രതിരോധത്തിന്റെ വലയങ്ങളാണ് കിട്ടുണ്ണി കോർത്തെടുക്കുന്നത്.

ചെറുത്തുനില്പിന്റെ രാഷ്ട്രീയം

കേരളത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ജന്മികടിയാൻവ്യവസ്ഥയുടെ ഭാഗമായി നടമാടിയിരുന്ന ക്രൂരതകളെ തുറന്നുകാണിക്കുന്നതോടൊപ്പം പ്രതിരോധത്തിന്റെ പുതിയമാനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും കെ. ദാമോദരൻ 'പാട്ടബാക്കി'യിലൂടെ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. ഇടനില പ്രളക്കൻമാരുടെ ഇച്ഛയനുസരിച്ച് എല്ലാമുറിയെ പണിയെടുത്ത് പഞ്ചപ്പച്ച മടക്കി പാട്ടംകൊടുക്കേണ്ടിവന്ന കുടുംബങ്ങളിലൊന്നാണ് കിട്ടുണ്ണിയുടെ കുടുംബവും. അന്നത്തെ കേരളത്തിലെ ഓരോ കുടുംബവും ജന്മികടിയാൻ ബന്ധത്തിന്റെ ഇരകളായിരുന്നു. ആ സാഹചര്യത്തിലാണ് മൗനവും ദുഃഖവും മാത്രം കൈമുതലായ കടിയാൻമാരുടെ കുടിലുകളിലും ജീവൻ നിലനിൽക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണെന്ന തിരിച്ചറിവ് പ്രവഹിപ്പിക്കാൻ കെ. ദാമോദരന് കഴിഞ്ഞത്. അവിടവിടെ മുളച്ചു പൊന്തിയ തൊഴിലാളി സംഘടനകളുടെ പിൻബലത്തിലാണെങ്കിലും പാട്ടം ചോദിക്കാനെത്തുന്ന കാര്യസ്ഥനോട് തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകളെന്താണെന്ന് തുറന്നുപറയാൻ, ജീവിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമെന്തെന്ന് വിളിച്ചുപറയാൻ കിട്ടുണ്ണി ധൈര്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ആദ്യകിരണങ്ങൾ അമ്മയിൽ നിന്നുതന്നെ ആരംഭിക്കുന്നു. പാട്ടബാക്കിചോദിക്കാൻ വന്ന കാര്യസ്ഥനായ രാമൻ നായരോട് അമ്മ പറയുന്ന മറുപടി അധികാരി വർഗ്ഗത്തിനുനേരെയുള്ള തുറന്നസംഘടനത്തെക്കുറിക്കുന്നു.

“ഇക്കൊല്ലം മഴപെയ്യാതെ വിളവു നന്നെ കുറഞ്ഞുന്ന് നിങ്ങൾക്ക് നിശ്ചലേ്യ രാമൻ നായരേ? ഉണ്ടായ നെല്ലുമുക്കാലും; മുളോന്നം തന്നെ പറയാം, മനയ്ക്കലേത്തിച്ചില്ലേ ഞങ്ങളു? പിന്നെ ഈ പറമ്പിന്റെ പാട്ടാണ്, നാളികേരത്തിനു വിലയുമില്ല.” എന്ന അമ്മയുടെ മറുപടികേട്ട് രാമൻനായർ അമ്പരന്നുപോയി. സ്ത്രീപോലും തനിക്കെതിരായി ചോദ്യംചോദിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പാട്ടം നൽകുന്ന കടിയാൻമാർക്ക് വന്ന മാറ്റത്തെയോർത്ത് കലികാലം എന്നുപറഞ്ഞ്

രാമൻനായർ തിരിച്ചുപോകുന്നു. ദാരിദ്ര്യത്തിനെതിരെ, ചൂഷണത്തിനെതിരെയുള്ള അമ്മയുടെ വാക്കുകളും ചിന്താഗതികളും കഞ്ഞിമാളുവിനെയും കിട്ടുണ്ണിയെയും ബാലനെയും സ്വാധീനിക്കുകയും പ്രതിരോധത്തിന്റെ വലയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ അവർ ഒരുവെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ജമീകുടിയാൻ ബന്ധത്തോടൊപ്പം, മുതലാളി തൊഴിലാളി അസമത്വചൂഷണ വ്യവസ്ഥിതികളെയും കെ. ദാമോദരൻ തുറന്നുകാട്ടുന്നു. മുതലാളിമാരുടെ കൊടുംക്രൂരതകളും മനോഭാവങ്ങളും സാധാരണക്കാരെ അസ്വസ്ഥമാക്കുന്നതോടൊപ്പം ചങ്ങലകളാൽ ബന്ധിതമാക്കുന്നു.

“അതാണ് മുതലാളികൾ! നമ്മുടെ, തൊഴിലാളികളുടെ രക്തം പിഴിഞ്ഞെടുക്കുകയാണവരുടെ ജോലി. മുതലാളിക്കു ഭയമില്ല; ധനികവർഗ്ഗത്തിനു ഹൃദയമില്ല.”

മുഹമ്മദിന്റെ വാക്കുകളിലൂടെ മുതലാളിമാരുടെ ചൂഷണസ്വഭാവമെന്തെന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. സേച്ഛാധിപത്യപരമായ അവരുടെ ഭരണത്തിനുകീഴിൽ അടിമകളായി കഴിയേണ്ടിവരുന്ന കേരളത്തിലെ സാധാരണക്കാരുടെ അവസ്ഥ ദയനീയമാണ്. ആ സാഹചര്യത്തിലാണ് ആധിപത്യങ്ങൾക്കെതിരെ പ്രതിരോധത്തിന്റെ കരുനീക്കങ്ങൾ കഥാപാത്രങ്ങളിലൂടെ കെ. ദാമോദരൻ നടത്തുന്നത്.

“ഉള്ളവർ ഇല്ലാത്തവർക്കു യാതൊരുപകാരവും ചെയ്തില്ല. ഒരു ഭാഗത്ത് നോട്ടും ഉറപ്പികയും ആർക്കും ഉപയോഗമില്ലാതെ കൂമ്പാരമായി കിടക്കുന്നു. മറ്റൊരു ഭാഗത്ത് കഞ്ഞിവെള്ളംകിട്ടാതെ ജനങ്ങൾ പട്ടിണികിടക്കുന്നു. ഒരുഭാഗത്തു യാതൊരു പണിയുമെടുക്കാത്ത മുതലാളികൾ സുഖിയൻമാരായി കൂത്താടുന്നു. മറ്റൊരു ഭാഗത്ത് എല്ലാമുറിയെ പണിയെടുക്കുന്ന എണെപ്പോലുള്ളവർ പിച്ച്തെണ്ടുന്നു. ഇതന്യായമാണ് ഇതുക്രമമാണ്.”

കിട്ടുണ്ണിയുടെ വാക്കുകളിൽ സ്പർശിക്കുന്ന ഭാവം പ്രതിരോധത്തിന്റേതാണ്. അനീതിക്കും അക്രമത്തിനുമെതിരെ ശബ്ദമുയർത്തുന്നവനായി കിട്ടുണ്ണി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു. ന്യായത്തെയും അന്യായത്തെയും അവൻ തിരിച്ചറിയാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

“എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ മർദ്ദനത്തിൽ നിന്നെല്ലാം രക്ഷനേടാൻ ഒരൊറ്റ നിവൃത്തിയേയുള്ളൂ. ഇന്ന് എല്ലാ അധികാരങ്ങളും ധനികവർഗ്ഗക്കാർക്കുമാത്രമാണ്. ആ അധികാരങ്ങളും ആ ഭരണകൂടവും നമ്മൾ തൊഴിലാളികളും കൃഷിക്കാരും കൂടി സംഘടിച്ച് പ്രക്ഷോഭം നടത്തി പിടിച്ചെടുക്കണം.”

മുഹമ്മദിന്റെ ഈ അഭിപ്രായം കേരളത്തിലെ അന്നത്തെ സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ആവശ്യമായിരുന്നു. ജന്മിത്വം നശിച്ച് ‘കൃഷിഭൂമി കൃഷിക്കാരന്’ എന്ന നയം സ്വപ്നം കണ്ടിരുന്ന ഒരു തലമുറയുടെ വാക്കുകളാണിത്. സമത്വസാക്ഷാത്കാരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ദാഹമാണ് ‘പാട്ടബാക്കി’ എന്ന നാടകത്തിൽ പ്രകടമാകുന്നത്. മുതലാളിത്ത ദുഷ്പ്രഭുത്വത്തിനെതിരെ പ്രവർത്തിക്കാൻ സമരത്തിന്റെ പ്രതിരോധമാർഗ്ഗമാണ് ദാമോദരൻ സ്വീകരിക്കുന്നത്.

“മർദ്ദകവർഗ്ഗക്കാരിൽ നിന്നും അധികാരം പിടിച്ചെടുക്കുന്നതു വരെ നമ്മൾ അടങ്ങിയിരിക്കരുത്”

എന്ന ഉറച്ചതീരുമാനമാണ് മുഹമ്മദ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത്. കേരളജനതയോടുള്ള ആഹ്വാനമായി ഈ വാക്കുകൾ എക്കാലത്തും നിലനിൽക്കുന്നു.

പ്രതിരോധത്തിന്റെ പെണ്ണിടം

സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയാധികാരത്തിനേരെയുള്ള പ്രതിരോധത്തിനൊപ്പം ആണധികാരവ്യവസ്ഥിതിയ്ക്കനേരെയുള്ള തുറന്ന ഉച്ചാടനവും ‘പാട്ടബാക്കിയിൽ’ നിഴലിക്കുന്നു. ഏത് പുരുഷൻ ആവശ്യപ്പെട്ടാലും സ്ത്രീ അവന് കീഴടങ്ങി കൊടുക്കേണ്ടവളാണെന്ന ചിന്ത കേരളത്തിലാകമാനം നിലനിന്നിരുന്നു. ഈ ചിന്താഗതിയെ തകിടം മറിക്കാനും ചുലുകൊണ്ടടിച്ച് ആട്ടിപായിക്കാനും കഞ്ഞിമാളു ശ്രമിക്കുന്നു. പാട്ടത്തിനുപകരം കഞ്ഞിമാളുവിനെ കയറിപിടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന രാമൻ നായരെ ധീരമായാണ് കഞ്ഞിമാളു എതിരേറ്റത്.

‘കടന്നുപോവിൻ നായരെ, ഏ തെമ്മാടി, പോ പടിപ്പുറത്ത്, നാണലു, മര്യാദേല്ലു, പ്രമാണിയാണത്രെ! പണക്കാരനാണത്രെ! തന്റെ പണോം പ്രമാണിത്തോം എനിക്ക് പുല്ലാണ്! വെറും പുല്ലു, പോ പുറത്ത്.”

ദാരിദ്ര്യത്താലും ചൂഷണത്താലും പുരുഷാധിപത്യത്തിന് അടിമപ്പെടേണ്ടിവന്ന കേരളസ്ത്രീകൾക്ക് പ്രചോദനമായി കഞ്ഞിമാളു എന്നും നിലകൊള്ളുന്നു. സ്വത്വത്തെ തിരിച്ചറിയാനും നിർമ്മിക്കാനും കഞ്ഞിമാളു ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. സാമൂഹികമായ വ്യവസ്ഥകൾക്കെതിരെ വാക്കിലൂടെയും പ്രവൃത്തിയിലൂടെയും കഞ്ഞിമാളു പ്രതിരോധം സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. വേണ്ടടത്ത് വേണ്ടപോലെ പറയാനുള്ള സാമൂഹികബോധം കഞ്ഞിമാളുവിനെ വ്യതിരിക്തയാക്കുന്നു.

അധികാരത്തിന്റെ മറുപുറം

അസമത്വപരമായ വിവേചനങ്ങൾക്കപ്പുറം ഭാഷാപരവും ദൈവോന്മുഖവുമായ നീതിരാഹിത്യങ്ങളും സമൂഹത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്നതിന്റെ സൂചനകൾ 'പാട്ടബാക്കിയിൽ' കാണാം. അസമത്വത്തിന്റെ മറ്റൊരു ബലതന്ത്രമാണ് ഭാഷാവിവേചനങ്ങൾ. ജന്മിക്കും കുടിയാനും വെവ്വേറെ ഭാഷാപദങ്ങൾ. മുതലാളിക്കും തൊഴിലാളിക്കും തമ്മിലുള്ള ബൗദ്ധികനിലവാരത്തിന്റെ വേർതിരിവുകൾ. ഇങ്ങനെ സമൂഹം ആരോപിക്കുന്ന അധികാരതന്ത്രങ്ങളെ തുറന്നുകാണിക്കാനും അതിനെതിരെ പ്രതിരോധത്തിന്റെ മാനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും 'പാട്ടബാക്കി'യിലൂടെ കെ. ദാമോദരൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ബ്രാഹ്മണ്യത്തിന്റെ സംഭാവനയായ ദൈവസങ്കല്പവും സാധാരണ മനുഷ്യരെ ശ്വാസം മുട്ടിക്കുന്നു. ദാരിദ്ര്യവും ചൂഷണവും ദുഃഖവും ദുരിതവും ദൈവത്തിന്റെ കണക്കുപുസ്തകത്തിലെ വിധിയായി കണക്കാക്കാൻ അവർ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ആ വിധി സങ്കല്പത്തെയും കെ. ദാമോദരൻ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു.

“നമ്മുടെ തലയിലെഴുത്താണ് ബാലാ, നമ്മളൊക്കെ കഷ്ടപ്പെടണം നാണ് ദൈവം വിധിച്ചിട്ടുള്ളത്”

എന്ന അമ്മയുടെ വാക്കുകളിൽ തെളിയുന്ന പാരമ്പര്യ മാതൃകകളിൽ ബാലൻ അസ്വസ്ഥനാകുകയും പ്രതികരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യനെ, മാനവികതയെ എത്തിപ്പിടിക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്ന ആഹ്വാനമാണ് കെ. ദാമോദരൻ നമുക്ക് നൽകുന്നത്.

“മോഷണവും വ്യഭിചാരവും ഇല്ലാതാവണമെങ്കിൽ ദാരിദ്ര്യം നശിക്കണം ദാരിദ്ര്യം നശിക്കണമെങ്കിലേ, ഇന്നത്തെ ഭരണ സമ്പ്രദായം മാറണം. കഞ്ഞിമാളൂ, നമുക്കീ സമുദായത്തോടു പകരം ചോദിക്കണം. ഈ സമുദായസംഘടനയെ നമുക്കൊന്നുടച്ചു വാരിക്കണം”

കിട്ടുണ്ണിയുടെ വാക്കുകളിൽനിന്നുതന്നെ സ്വപ്നസാക്ഷാത്കാരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രതിരോധത്തിന്റെ സമരമുഖം നമുക്ക് കാണാം. അധികാരത്തിന്റെ വിവിധതലങ്ങളെ തകർക്കുന്നതിനൊപ്പം പ്രതിരോധത്തിന്റെ സാമൂഹികമാനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും കെ. ദാമോദരൻ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു. സമുദായത്തെ അടിമുടി പരിഷ്കരിക്കാൻ വേണ്ടി രചിച്ച സോദ്രേശ്യനാടകമെന്ന നിലയിൽ പാട്ടബാക്കിയുടെ ഇതിവൃത്തം ആദർശപ്രചോദകവും സാർത്ഥകവുമാണ്. മാത്രമല്ല

അധികാരത്തിന്റെ, ചൂഷണത്തിന്റെ പ്രതിരൂപങ്ങൾ സമൂഹത്തിൽ ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ പ്രതിരോധിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും ആഹ്വാനവും 'പാട്ടബാക്കി' യെ സമകാലീനമാക്കുന്നു.

സഹായഗ്രന്ഥങ്ങൾ

1. പാട്ടബാക്കി — കെ. ദാമോദരൻ
2. തെരഞ്ഞെടുത്ത പ്രബന്ധങ്ങൾ, പവനൻ — കേരളസാഹിത്യ അക്കാദമി
3. ഉയരുന്ന യവനിക — സി.ജെ. തോമസ്

സിമി എ.ജെ.

ഗസ്റ്റ് ലെക്ചറർ
മലയാളവിഭാഗം
വിമലകോളേജ് തൃശ്ശൂർ